

ภาษากับวัฒนธรรม

ครูเมธาวี ทองคุ้ม

เตย (ภาคกลาง)

บอลลูนด่าน
(กรุงเทพ)

Htote Si Toe
(พม่า)

Calah Asin
(อินโดฯ)

แกนดินสอ หรือ ไส้ดินสอ

กระแบ่ง หรือ กระป๋อง

สีเขียน หรือ สีน้ำเงิน

ทำไมต้องมีทั้ง....
ภาษามาตรฐาน และ ภาษาถิ่น

ภาษามาตรฐาน และ ภาษาถิ่น

สำคัญหรือไม่อย่างไร?

ทำไมต้องศึกษา?

ประเด็นชวนคิด

๑. ทำไมภาษาของกลุ่มชนจึงแตกต่างกัน?
๒. ภาษาเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมอย่างไร?
๓. เพราะเหตุใดมนุษย์จึงมีความเจริญก้าวหน้ารวดเร็ว
และซับซ้อนมากกว่าสัตว์?
๔. วัฒนธรรมไทยมาจากไหนและส่งผลกับภาษาอย่างไร?

The background is a detailed sketchbook page by Leonardo da Vinci, featuring various drawings including architectural structures like domes and castles, mechanical devices such as gears and a spiral spring, and botanical sketches of flowers. The sketches are rendered in brown ink on aged, yellowish paper.

วทศมนธมม

วทศมน(ป.)+ธมม(ส.)

วัฒนธรรม

ลักษณะที่แสดงความเจริญงอกงาม
แบบแผนที่มีมนุษย์ทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในสังคม

ภาษา

ใช้ในการสื่อสารความคิดความรู้สึก
ใช้บันทึกความเป็นมาประวัติศาสตร์ เหตุการณ์
ใช้สร้างความเข้าใจของคนในสังคม
แสดงเอกลักษณ์ของชาติ

สังคม

สถาบัน

ประเพณี

ค่านิยม

เอกลักษณ์

คือ...

สังคม

สถาบัน

ประเพณี

ค่านิยม

เอกลักษณ์

พฤติกรรมที่ได้เคย
กระทำตั้งแต่
บรรพบุรุษหลายชั่วอายุ
สืบต่อกันมา

สังคม

สถาบัน

ประเพณี

ค่านิยม

เอกลักษณ์

กฎเกณฑ์และประเพณี
ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อ
ประโยชน์แก่หมู่คณะ
รวมถึงคณะบุคคล

สังคม

สถาบัน

ประเพณี

ค่านิยม

เอกลักษณ์

ความรู้สึกร่วมกันของ
สังคมหรือบุคคลอื่นมี
ต่อพฤติกรรมต่าง ๆ
มีการเปลี่ยนแปลงได้

สังคม
สถาบัน
ประเพณี
ค่านิยม
เอกลักษณ์

ลักษณะที่ร่วมกัน
ของกลุ่มคน
หรือหมู่คณะ
จนเป็นที่ประจักษ์

สังคม

สถาบัน

ประเพณี

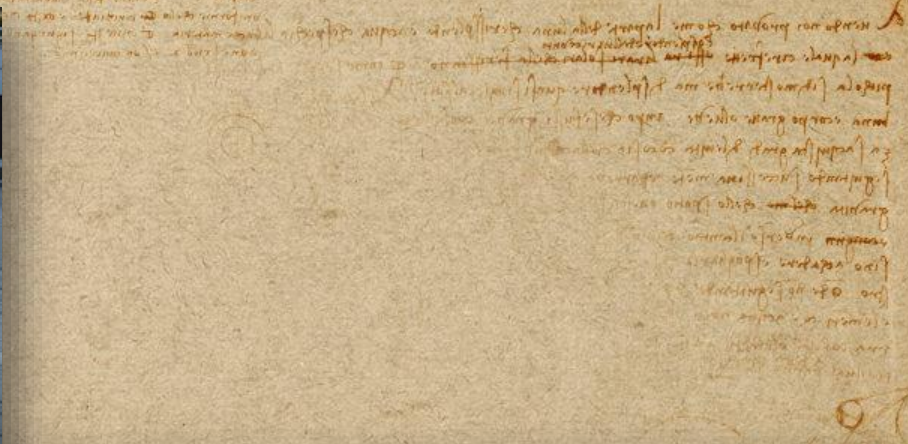
ค่านิยม

เอกลักษณ์

กลุ่มชนหรือชุมชน
ที่รวมอยู่บริเวณ
เดียวกัน

ลักษณะของ "วัฒนธรรม" คืออะไร?

เป็นมรดกของสังคม

พฤติกรรมจากการเรียนรู้ การคิด จัดระเบียบชีวิต

เป็นวิถีชีวิต แบบแผน

เป็นสิ่งที่ไม่คงที่

ประเภทของวัฒนธรรม

➤ วัฒนธรรม

อาหาร

ที่อยู่อาศัย

เครื่องนุ่งห่ม

ยาโรค

ประเภทของวัฒนธรรม

➤ นามธรรม

ความคิด ค่านิยม

ประเภทของวัฒนธรรม

➤ วัฒนธรรม

ความเชื่อ

ประเภทของวัฒนธรรม

➤ นามธรรม

กริยามารยาท

กรีซ สเปน บราซิล = โง่

กรีซ รัสเซีย ละตินอเมริกา = คำคำนี้กลาง

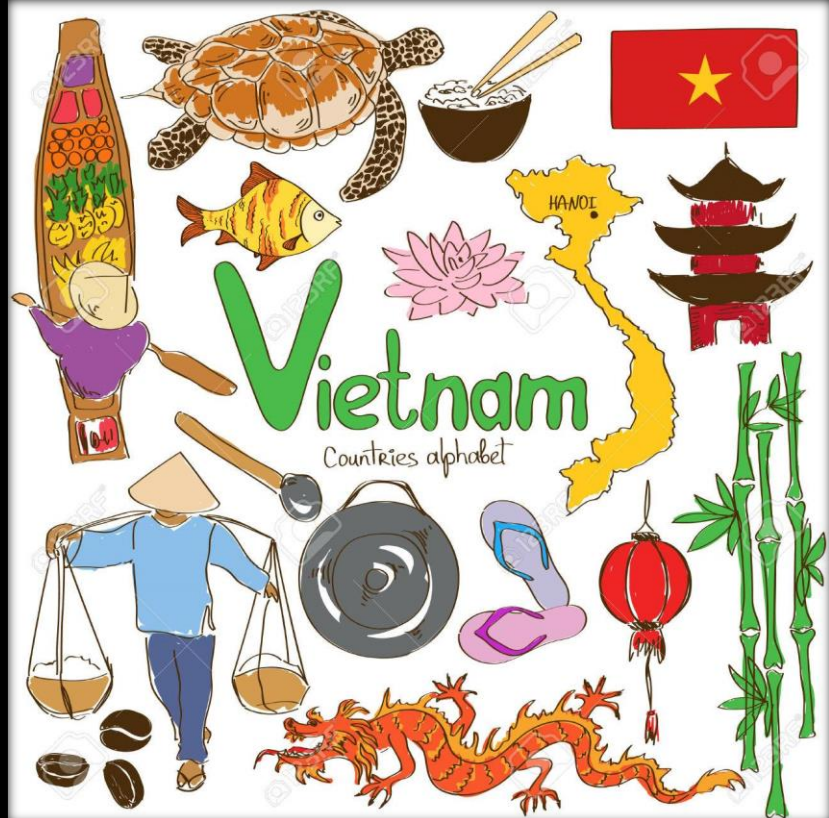

"วัฒนธรรม" สำคัญอย่างไร?

- แสดงความแตกต่างของกลุ่มคน
- ทำให้คนแตกต่างจากสัตว์
- ทำให้เข้าใจสิ่งต่าง ๆ ตามการมองเห็น
- กำหนดปัจจัย 4
- กำหนดการแสดงความรู้สึก
- กำหนดการกระทำ การแสดงออก

ความหลากหลายของวัฒนธรรม

ที่ตั้ง

ภูมิอากาศ

กลุ่มชนเผ่าท้องถิ่น

ประมุข/นักปราชญ์

ความอุดมสมบูรณ์/แร่เค้น

ปัจจัยร่วมของภาษากับวัฒนธรรม

- ✦ ภาษาและวัฒนธรรมเป็นมรดกที่สังคมมนุษย์สร้างขึ้น
- ✦ ภาษาเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม
 - ✧ ภาษาทำให้มนุษย์ผลิตสร้าง รื้อฟื้น สะสม
ต่อเติมและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางวัฒนธรรมได้
- ✦ ภาษาและวัฒนธรรมมีความเปลี่ยนแปลง

ภาษาและวัฒนธรรมเปลี่ยนแปลงเพราะ...

การสะสมวัฒนธรรมผ่านการเรียนรู้

การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เหมาะกับบริบททางสังคมวัฒนธรรม

การถ่ายทอดวัฒนธรรมจากรุ่นสู่รุ่น

ภาษาไทย

ขุนรามคำแหง พ.ศ. 1835	พระยาฤไทย พ.ศ. 1900	พระนารายณ์ พ.ศ. 2223	ปัจจุบัน
๙๕๕๑๑๒๕๗๖๓๐๒๑	๙๕๕๑๑๒๕๗๖๓๐๒๑	๙๕๕๑๑๒๕๗๖๓๐๒๑	๙๕๕๑๑๒๕๗๖๓๐๒๑

ขุนรามคำแหง พ.ศ. 1835	พระยาฤไทย พ.ศ. 1900	พระนารายณ์ พ.ศ. 2223	ปัจจุบัน
๙๕๕๑๑๒๕๗๖๓๐๒๑	๙๕๕๑๑๒๕๗๖๓๐๒๑	๙๕๕๑๑๒๕๗๖๓๐๒๑	๙๕๕๑๑๒๕๗๖๓๐๒๑

ภาษาไทยสมัยจอมพล ป. พ.ศ. ๒๔๘๕

"...ด้วยรัฐบาลพิจารณาเห็นว่า ภาษาไทยย่อมเป็นเครื่องหมายแสดงวัฒนธรรมของชาติไทย สมควรรับการบำรุงส่งเสริมให้แพร่หลายออกไปกว้างขวางยิ่งขึ้น ให้สมกับความเจริญก้าวหน้าของชาติ ซึ่งกำลังขยายตัวออกไปในปัจจุบันคณะหนึ่ง เพื่อร่วมกันพิจารณาหาทางปรับปรุงและส่งเสริมภาษาไทยให้มีความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น กรรมการส่งเสริมวัฒนธรรมภาษาไทยได้มีการประชุมกันเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๔๘๕ มีความเห็นในขั้นต้นว่า สมควรรปรับปรุงตัวอักษรไทยให้กระทัดรัดเพื่อได้เล่าเรียนกันได้ง่ายยิ่งขึ้น ได้พิจารณาเห็นว่า ตัวสระและพยัญชนะของภาษาไทยมีอยู่หลายตัวที่ซ้ำเสียงกันโดยไม่จำเป็น ถ้าได้งดใช้เสียบ้างก็จะเป็นความสะดวกในการศึกษาเล่าเรียนภาษาไทยให้เป็นที่ยินยอมยิ่งขึ้น..."

สรุปลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม

- ✦ ภาษาเป็นวัฒนธรรม
- ✦ ภาษาเป็นเครื่องมือถ่ายทอดและบันทึกวัฒนธรรม
- ✦ ภาษาเป็นเครื่องมือชี้ให้เห็นความจำเพาะทางวัฒนธรรมของแต่ละสังคม
- ✦ ภาษาเป็นเครื่องมือสะท้อนความแตกต่างของบุคคล
- ✦ ภาษาเป็นเครื่องมือชี้ให้เห็นความสัมพันธ์และสถานภาพของบุคคลในสังคม

ลักษณะสำคัญของวัฒนธรรมในการใช้ภาษาไทย

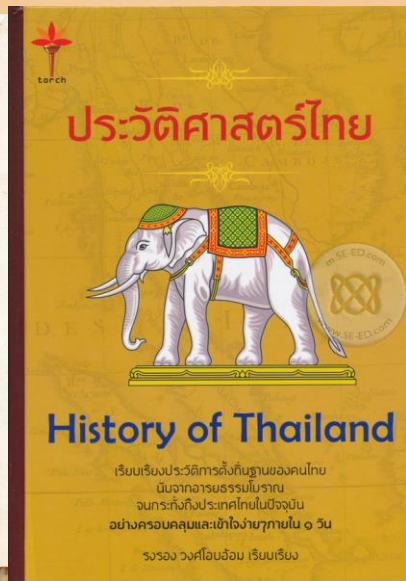
๑. ภาษาไทยมีระเบียบการใช้ถ้อยคำให้เหมาะสมกับฐานะของบุคคล
๒. ภาษาไทยมีการใช้ระดับภาษา โดยคำนึงถึงกาลเทศะและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
๓. การใช้ภาษาต้องมีศิลปะ เหมาะสม
๔. ใช้สำนวนสุภาษิตสั่งสอน คติเตือนใจ

วัฒนธรรมในการใช้ภาษา

สื่อสาร

สั่งสอน

สร้างสรรค์

สรุปบทเรียน แลกเปลี่ยนความคิด

๑. ทำไมภาษาของกลุ่มชนจึงแตกต่างกัน?

๒. ภาษาเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมอย่างไร?

๓. เพราะเหตุใดมนุษย์จึงมีความเจริญก้าวหน้ารวดเร็ว
และซับซ้อนมากกว่าสัตว์?

๔. วัฒนธรรมไทยมาจากไหนและส่งผลกับภาษาอย่างไร?

สรุปบทเรียน แลกเปลี่ยนความคิด

๑. ทำไมภาษาของกลุ่มชนจึงแตกต่างกัน?

เพราะมนุษย์กลุ่มต่าง ๆ มีการคิดค้นการสื่อสาร
เป็นของตนเอง ตามปัจจัยที่ได้รับ อาทิ เชื้อชาติ การตั้งถิ่นฐาน
ถ้าใกล้เคียงกันหรือมีรากฐานมาจากที่เดียวกัน
ภาษาจึงจะมีความใกล้เคียงกัน

สรุปบทเรียน แลกเปลี่ยนความคิด

๒. ภาษาเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมอย่างไร?
มนุษย์ใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดวัฒนธรรม
ถ้าวัฒนธรรมมีความใกล้เคียงกัน ภาษาก็จะใกล้เคียงกัน
เช่น เรียกของสิ่งเดียวกันด้วยคำที่ใกล้เคียงกัน
นอกจากนี้การรับวัฒนธรรมต่างชาติ
ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนทางภาษา

สรุปบทเรียน แลกเปลี่ยนความคิด

๓. เพราะเหตุใดมนุษย์จึงมีความเจริญก้าวหน้ารวดเร็ว
และซับซ้อนมากกว่าสัตว์?

มนุษย์มีการ โครงสร้างทางสมองที่ซับซ้อนและก้าวหน้า
มากกว่าสัตว์ ทำให้มีความซับซ้อน ประกอบกับมีภาษา
ที่ทำให้สามารถสื่อสาร ถ่ายทอด สั่งสอน
และส่งต่อวัฒนธรรมต่าง ๆ จากรุ่นสู่รุ่น

สรุปบทเรียน แลกเปลี่ยนความคิด

๔.วัฒนธรรมไทยมาจากไหนและส่งผลกระทบต่อภาษาอย่างไร?

วัฒนธรรมไทยที่มีมาหลากหลาย ทั้งของดั้งเดิมและการรับ

อิทธิพลมาจากประเทศต่าง ๆ ผสมผสานเข้าด้วยกัน

อาทิ จากประเทศอินเดียผ่านการรับศาสนา

รับวัฒนธรรมตะวันตกและตะวันออกจากสื่อต่าง ๆ

ทำให้ภาษาเกิดการเปลี่ยนแปลง มีการนำคำใหม่ ๆ มาใช้

วิเคราะห์คลังข้อสอบ

Scan me

ทดลองทำแบบทดสอบออนไลน์
เรื่อง "ภาษากับวัฒนธรรม" ได้ที่

